

Desigualtats en la garantia del dret de tots els infants al lleure

Amb relació al dret al lleure i a la participació en activitats de lleure educatiu, i partir de les queixes rebudes i de les visites a centres i entrevistes amb professionals, s'observa l'existència de situacions de desigualtat en l'accés a aquestes activitats, amb caràcter general, per les desigualtats socioeconòmiques i la manca d'ajuts públics que les puguin compensar. En altres casos, la desigualtat es produeix per situacions personals de l'infant, concretament pel fet de tenir alguna discapacitat, la qual cosa ha suposat una dificultat afegida en l'accés a aquestes activitats.

Atesa l'existència d'aquests dèficits d'equitat en la participació dels infants i els joves a les activitats educatives fora de l'horari lectiu, i també de dèficits de qualitat en la provisió de l'atenció educativa, caldria dur a terme el desplegament de la legislació vigent, pel que fa al dret dels infants a accedir en igualtat d'oportunitats i en condicions de qualitat a aquest àmbit educatiu. La mateixa Llei d'educació estableix, en els articles 39 i 158.2.k, el deure del Govern de regular els requisits mínims i d'establir els criteris de qualitat a què s'han d'ajustar les activitats d'educació en el lleure, a fi de garantir-ne la contribució al procés educatiu, o el deure del Departament d'Ensenyament d'establir el marc general d'ordenació de les activitats complementàries i extraescolars.

El lleure ha estat un dels aspectes més afectats per les mesures de contenció de la despesa

Malgrat les disposicions generals en les lleis educatives i d'infància sobre el deure de les administracions d'afavorir i fomentar l'educació en el lleure, i de fomentar la igualtat d'accés dels infants i els adolescents, en aquest àmbit encara no s'ha establert un sistema general d'ajuts que compleixi aquesta provisió i n'afavoreixi l'equitat en l'accés.

En canvi, aquest àmbit ha estat un dels més negativament afectats per les mesures de contenció de la despesa i de dèficit públic vigents en l'actual context de crisi econòmica, amb la supressió o la reducció de les inversions realitzades en diferents àmbits, com ara determinades actuacions que fomen-

ten els usos socials dels recursos i dels equipaments públics (com ara els projectes d'escoles obertes) o actuacions que plantegen l'obertura dels espais de pati dels centres educatius en l'horari no lectiu, incloent-hi l'organització d'activitats per a infants i famílies. Per a aquests projectes, el Departament d'Ensenyament oferiria subvencions a les AMPA dels centres i als ajuntaments, que no han estat atorgades per al curs 2011/2012.

Cal que les administracions garanteixin la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'oferta educativa i de lleure existent

Així mateix, es pot fer esment de les polítiques destinades a fomentar les activitats extraescolars i els serveis de lleure en igualtat d'oportunitats, i específicament les subvencions que oferiria el Departament d'Ensenyament a les AMPA i als ajuntaments, que permetien organitzar activitats extraescolars i fomentar l'accés d'infants en situació socioeconòmica més precària, que també s'han suprimit. Igualment, els plans educatius d'entorn, que han estat fonamentals per treballar la cohesió social i la igualtat d'oportunitats en educació (també en el camp del lleure) en barris socialment poc afavorits, també han vist reduïda la dotació de recursos. De fet, la partida econòmica prevista en les successives lleis de pressupostos de la Generalitat de Catalunya a serveis complementaris en educació ha passat de 172,7 milions d'euros l'any 2010 a 137,8 milions d'euros l'any 2011 i a 116,9 milions d'euros l'any 2012. D'altra banda, la Llei d'educació estableix, en l'article 202, que el Departament, per raons d'oportunitat social, d'equitat o de no-discriminació per raons econòmiques, ha d'establir ajuts i atorgar beques amb relació a activitats complementàries i extraescolars. La manca de convocatòria de les subvencions per a l'organització del servei d'acollida matinal d'infants per promoure activitats extraescolars i per participar en el programa d'escoles obertes per al curs 2011/2012 pot vulnerar aquesta previsió normativa.

Aquestes reduccions pressupostàries també s'han deixat notar en l'accessibilitat dels infants als casals d'estiu organitzats per ajuntaments i en la inversió en ludoteques públiques, casals de joves, centres oberts, etc., serveis que permeten que infants i joves de

diverses procedències socials puguin trobar un espai compartit i puguin accedir en igualtat d'oportunitats a les activitats i als recursos que se'ls ofereix.

El Departament d'Ensenyament exposa que s'estan centrant els esforços financers en els aspectes que fan més referència a l'escolarització i que afecten més la millora de l'èxit escolar. El Síndic planteja la necessitat de mantenir

i d'incrementar l'esforç per part de les diferents administracions a l'hora d'assegurar al màxim possible la igualtat d'oportunitats dels infants en l'accés i en l'aprofitament d'aquest tipus d'activitats, les quals afavoreixen la cohesió i la integració socials, i ha demanat a les administracions afectades que busquin fórmules per garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'oferta educativa i de lleure existent.

Queixa 01053/2012

La persona interessada es queixa que l'escola ha pres la decisió de no deixar anar de colònies escolars al seu fill, que pateix un trastorn de dèficit d'atenció i hiperactivitat, suposadament de manera preventiva, per les dificultats de garantir que tingui un comportament adequat.

Després de diverses gestions realitzades en el marc d'aquesta queixa amb la direcció del centre, i ateses les valoracions finals de la direcció i del professorat implicat, l'alumne finalment va poder participar a les colònies.

Amb tot, el Síndic va recordar al Departament d'Ensenyament que la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i la resta d'ordenament jurídic consagren la igualtat d'oportunitats en educació i la inclusió escolar com a principis rectors del sistema educatiu. D'acord amb aquests principis, l'Administració educativa ha de vetllar perquè qualsevol alumne pugui participar en les activitats escolars que organitza el centre. La denegació de participar en unes colònies escolars només s'ha de produir en el marc d'un procediment sancionador incoat adequadament, tal com preveu la normativa.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2012. Per accedir-hi, cliqueu aquí.](#)